

Minorpromotie

De wereld rond,
Risbin Hotel, eindspel

Redactie-adres:

Oliver de Hert
Broersblok 12
4613 GT Bergen op Zoom
e-mail: minor@schaakt.nl
Homepage Minorpromotie: <http://minorpromotie.nbsb.org>

Aan dit nummer werkten mee:

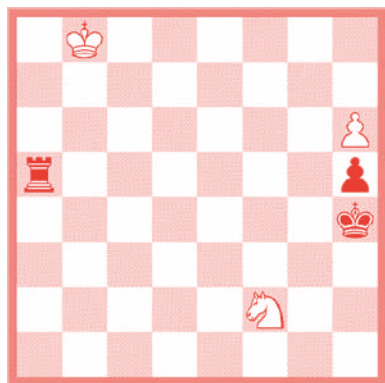
Oliver de Hert, Kees van Hogeloon, Leon Theuns, Arjon Severijnen, Jessica de Haas, Albert Jan Blank, Henk van Dooren, Dirk van Dooren en Frans Peeters

Voorpagina:

Kyle van der Weijden tijdens het Grand Prix. Foto: Frans Peeters

Minorpromotieopgave:

Een studie van Klinkov (1967)

Wit speelt en wint

Oplossing op bladzijde 18

©: Niets uit dit blad mag gepubliceerd worden zonder vooraf toestemming van de hoofdredacteur.

Minorpromotie is het jeugdblad van de NBSB. Het heeft als doelstelling het schaakspel onder de jeugd in Noord-Brabant te promoten.

Voorwoord

Grote kans dat je deze Minor leest tijdens de PK in Kaatsheuvel. Kerst is net voorbij en het Oudjaar komt naderbij. Heb je al vuurwerk gekocht? Tsja, het zit volgens mij in onze genen om het leuk te vinden dingen op te blazen. Ik heb dat ook hoor. Bij mij gaat het zelfs een stapje verder! Ik zou graag in de oertijd hebben geleefd. In een vel rondlopen met een grote knots en dan bam, bam, bam. Even een geschilletje oplossen. Ja, ik voel me best daar. Maar het liefst zou ik in de oertijd hebben geleefd, om het schaakspel in te voeren. Opeens bestaat het schaken twee miljoen jaar. Uit botjes en andere broel maak ik het eerste setje stukken. De Minorpromotie gaat op steen geschreven worden. Een beetje zwaar deze keer. Geniet van al het moois dat wij wederom voor jullie hebben gemaakt!

En alvast een gelukkig 2013!!

Minorpromotieopgave	2
Voorwoord en Inhoud	3
Risbin Hotel	4
Op stap met Stap 1 (2)	5
De wereld rond: India	6,7
Aanvallen voor beginners (5)	8,9
NK rapid Eindhoven	10,11
Wie is deze grootmeester?	12,13
Eindspel	14,15
Effe checken: Albert Jan Blank	16,17
Oplossingen Hertenspingsels	18
Jeugdkalender	19
Hertenspingsels	20

Risbin Hotel

Kees van Hogeloon

"Mamma...?"
"Ja, Petra...?"
"Ik ben verliefd!"
"O ja? Leuk! Vertel!"
"Ik heb hem ontmoet op Playchess. We waren wat aan het schaken, begonnen wat met elkaar te praten en we vonden elkaar meteen erg leuk."
"Zo. Een schaker dus. Nou ja, dat zijn meestal keurige, intelligente jongens."
"Ik heb een afspraakje met hem gemaakt."
"Zozo... En waar en wanneer dan wel?"
"Morgenavond. In het Risbin Hotel."
"Wat?? In een hotel?? Nee, je maakt een grapje!"
"Nee, het is geen grapje."
"Kom nou, jongedame! Je

bent 14 jaar! Je gaat echt niet afspreken met een jongen in een hotel!"

"Waarom niet?"

"Waarom niet, vraag je? Omdat je daar veel te jong voor bent! En omdat je die jongen amper kent."

"Maar wat kan er dan gebeuren?"

"Houd je niet van de domme! Dat weet je net zo goed als ik. Jongens willen maar één ding!"

"Schaken?"

"Nee, natuurlijk niet schaken."

"Deze jongen wel. En Risbin is een keurig hotel. Als er wordt gepest of gescholden, of ze beginnen over zoenen, dan grijpt het personeel meteen in."

"Ja, dat zal wel..."

"En het is nog gratis ook!"

"Lieverd, geen enkel hotel is gratis."

"Nou, dit hotel wel. Mama, het is een virtueel hotel."

"Wat interesseert mij van welke keten het hotel is. Van der Valk, Bastion, Virueel of zoiets... Het zal allemaal wel... Jij gaat morgenavond helemaal

nergens naar toe. Jij blijft thuis en blijft de hele avond op je kamer!"

"Maar mamma..."

"Niks te maren! Geen tegenspraak. Morgenavond zit jij op je kamer!"

Petra snapte helemaal niets meer van haar moeder. Eerst mocht ze niet en nu ineens weer wel. Want de hele dag op haar kamer zitten was nou net precies wat ze wilde. Daar stond immers haar computer en werd ze door niemand gestoord of op de vingers gekeken. Ze ging op internet naar www.risbin.nl en logde in. Hier zou ze de jongen ontmoeten en gezellig wat met hem kletsen. En waar mamma nou zo'n heisa over maakte...?

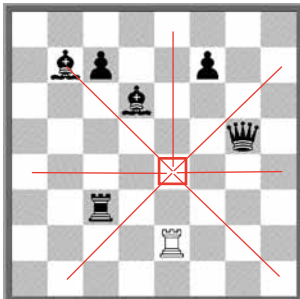
Op stap met Stap 1 (2)

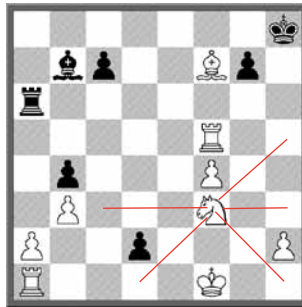
Leon Theuns

Hallo, daar zijn we weer! Het is intussen al een paar maanden geleden dat jullie de eerste Minorpromotie van het seizoen kregen, dus ik denk, dat je intussen heel wat hebt bijgeleerd. Misschien heb je zelfs al je eerste Grand Prix toernooi achter de rug! Zo'n hele middag partijen spelen valt in het begin niet mee en er gebeuren dan ook de meest vreemde dingen. We zullen eens kijken wat er zoal mis kan gaan.

Een van de moeilijke dingen is om je stukken een veilige

plaats te geven. Weet je nog dat we het de vorige keer hebben gehad over de kruispunten? Zo'n trucje kun je ook gebruiken om te kijken of een veld veilig is! We zullen gemakkelijk beginnen.

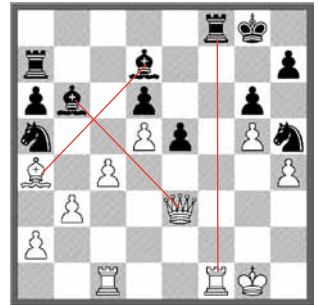

Wit zou zijn toren graag op e4 zetten, maar is dat wel veilig? Als je vanaf dat veld even alle rechte en schuine lijnen afaagt, zie je dat één van die lijnen de zwarte loper op b7 tegenkomt. Dus e4 is niet veilig!

Kan de loper op b7 veilig het paard op f3 slaan? Als je vanaf f3 alle rechte en schuine lijnen afaagt, kom je geen enkel wit stuk tegen, dat naar dat veld kijkt; dus zwart kan veilig het paard slaan. Dat is zelfs een heel goede zet, want als je de stukken telt, zie je dat hij een paard en een toren achter staat!

Was dit heel ingewikkeld? Eigenlijk niet, maar je moet wel even de tijd nemen om te kijken. Als je in een drukke straat wilt oversteken, kijk je eerst naar links en naar

rechts om te zien of er misschien een fiets of een auto aankomt, die jou ondersteboven zou kunnen rijden. Op een schaakbord is het vaak nog veel drukker en bovendien komen de stukken van alle kanten. Het is dus heel slim om, voor je een zet doet, goed te kijken of de kust veilig is! Vaak wordt er te vlug gezet. Dan zie je gemakkelijk iets over het hoofd! De laatste:

Op dit diagram zie je drie lijnen lopen. Dat zijn paadjes, waar twee stukken naar elkaar kijken. Wit is aan zet, hoe gaat hij slaan? Vooral: wie gaat eerst? We beginnen met de toren, want als die slaat is het schaak. Zwart moet dan eerst met de koning terugslaan. Daarna slaat de dame de loper (die staat niet gedekt, dus dat is veilig). Niet in paniek raken omdat de dame aangevallen staat! Nu valt ze ook meteen de toren aan (die niet gedekt staat!), dus zwart moet hard zoeken naar een goede zet! Zo, dat was het dan, tot de volgende keer!

De wereld rond

Arjon Severijnen

Net zoals India vele dialecten heeft, zijn er ook veel schaakopeningen (gedeeltelijk) naar dit land genoemd. De vorige keer bekeken we het Bogo-Indisch en vandaag bekijken we een valletje uit het Nimzo-Indisch.

Die opening is vernoemd naar de beroemde grootmeester Aron Nimzowitsch (geboren 7-11-1886, gestorven 16-3-1935). Hij boekte goede resultaten met de opening en heeft er ook veel studieuren aan gewijd.

1. d2-d4 Pg8-f6
2. c2-c4 e7-e6

3. Pb1-c3 Lf8-b4

Dit zijn de beginzetten van de Nimzo-Indische opening. We gaan nu een partij bekijken, waarin grootmeester Bent Larsen met de zwarte stukken snel toe wist te slaan!

4. a2-a3 Lb4xc3+

Beide spelers pakken in deze opening een voordeeltje: wit krijgt al snel het loperpaar in handen (wat later in een open stelling met weinig pionnen een groot voordeel kan zijn). Zwart wil juist ruilen, omdat wit nu een dubbelpion krijgt op de c-lijn, wat bijvoorbeeld in een eindspel ook een erg zwak punt kan zijn. Daar komt bij, dat door de ruil

het punt e4 nu lastig te bestrijken is voor wit. Zwart krijgt dus iets meer grip op het centrum.

5. b2xc3 c7-c5

Zwart gaat direct door met het bestoken van het centrum! Als wit zou slaan met 6.dxc5, heeft hij wel een pionnetje extra, maar is hij ook een erg belangrijke centrumpion kwijt. Ook zijn de witte pionnen heel erg zwak, als ze op c3, c4 en c5 zouden staan (dit noemen we ook wel een triplepion). Zwart zou dan ook weinig moeite hebben om de pion terug te winnen.

6. f2-f3

Op deze manier probeert wit weer controle te krijgen over veld e4. Hij zou graag op de volgende zet e2-e4 spelen, zodat hij het hele centrum weer in handen heeft. Zwart gaat proberen dit tegen te gaan.

6. ... d7-d5
7. c4xd5 Pf6xd5

Valt tussendoor pion c3 aan, waardoor wit niet de kans krijgt om met e2-e4 het centrum te bezetten.

8. Lc1-d2 c5xd4
9. c3xd4 Dd8-h4+

Maar dit is het grootste nadeel van de zet f3, die wit heeft gespeeld. De zwarte velden rondom de koning zijn erg zwak geworden! Ook maakt zwart nu direct gebruik van een dubbele aanval: pion d4 wordt namelijk door dit schaakje buit gemaakt.

10. g2-g3 Dh4xd4
11. e2-e4

De schade lijkt voor wit nog beperkt. Hij staat een pionnetje achter, maar heeft wel het centrum in handen en kan gaan beginnen met de ontwikkeling van zijn stukken. Onze grootmeester heeft met zwart echter heel andere plannen.

11. ... Pd5-e3!

Het ruilen op e3 met de looper is niet aantrekkelijk voor wit. De zwarte dame komt dan dooreenschaakje op e3, waardoor wit op e2 een stuk in de penning moet gaan zetten (De2 kan namelijk niet wegens Dc3+ en de toren op a1 gaat verloren). Zwart kan vervolgens kort rokeren en heeft een uitstekende penning en een pion meer. Toch is het slaan op e3 de enige mogelijkheid voor wit. Hij denkt namelijk zelf een truc te hebben, maar helaas werkt die niet...

12. Dd1-c1 ??

Dreigt zowel het paard op e3 te winnen, alsook de looper op c8. Zou grootmeester Larsen dan iets overzien hebben?

12. ... Dxa1!! 1-0

Nee hoor, de grootmeester heeft alles goed uitgerekend. Met deze zet lokt hij de witte dame naar a1, waardoor deze in een paardvork terecht komt: 13.Dxa1 Pc2+ en zwart wint.

Een leerzaam partijtje, waarin zwart handig gebruik maakte van de zwakke punten rondom de witte koning.

In het Nimzo-Indisch kan het heel snel voorbij zijn. Dit is te zien in de Spielmann variant: 1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pc3 Lb4 4.Db3 Pc6 5.a3 Pxd4 6.Dxb4 Pc2+ 0-1

Aanvallen voor beginners (5)

Leon Theuns

Vorige keer hebben we naar het centrum gekeken en daar gaan we nu mee verder. De eerste stelling, die we gaan bekijken, komt uit 1851! Toen werd in Londen het eerste internationale schaaktoernooi gehouden, waarvoor de beste spelers van Europa waren uitgenodigd. Winnaar werd de Duitser Adolf Anderssen, een wiskundeleraar. Natuurlijk zaten ze tussendoor ook lekker vriendschappelijk te schaken en een van die partijen is zo beroemd gewor-

den, dat ze de bijnaam "de onsterfelijke partij" heeft gekregen (de partij ging tussen Anderssen en Kieseritzky). Ik zal jullie het slot van deze partij laten zien.

Het is wel duidelijk dat wit (Anderssen!) de baas is in het centrum.

Ook op de velden eromheen, de centrale velden, heeft zwart nauwelijks iets te vertellen. Kijk ook eens naar de zwarte stukken! De dame en een loper zijn ver van huis en de rest staat nog op de startplaats. Maar dan wit: zijn loper en paarden zijn ver opgerukt en hebben de koning omsingeld. Om dit te bereiken heeft Anderssen beide torens en een loper geofferd. Nu wil hij meer. Hij wil Pf5xg7+ en daarna Ld6-c7# spelen. Jammer genoeg kan dat niet direct. Al is de zwarte dame ver van huis, ze kan nog precies naar g7 kijken. Wit gaat dus een wegversperring op haar paadje duwen:

1. e4-e5!

Deze pion staat gedekt door de loper, dus de dame kan niet slaan. Nu wordt het gevaarlijk voor zwart, want Ld6-c7# is niet om vrolijk van te worden. Daarom speelt zwart nu:

1. ... Pb8-a6

Zo, die bewaakt veld c7, dus moet wit iets anders verzinnen. Eerst even het begin van zijn plannetje van daar-

net uitvoeren:

2. Pf5xg7!

Ke8-d8

En toen? Naar c7 kan niet, maar hoe zit het met e7? Wordt verdedigd door Pg8, dus als dat we dat beest weg kunnen krijgen... Wegjagen gaat zomaar niet, maar suikerklontjes of een paar malse wortelen doen wonderen:

3. Df3-f6+

Niet te geloven, ze doet het weer en zwart kan echt niet anders dan:

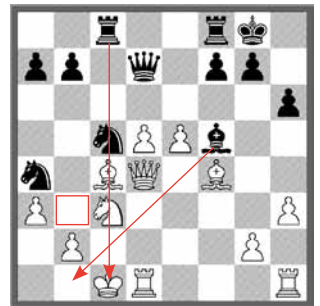
3. ... Pg8xf6

Maar nu is veld e7 wél veilig voor de loper:

4. Ld6-e7#.

Schitterend!

In het volgende voorbeeld is eigenlijk het tegenovergestelde aan de hand.

Wit lijkt de baas te zijn in het centrum, maar -zoals ik vorige keer gezegd heb- betekent dat niet, dat de winst vanzelf komt! Er zijn een paar belangrijke dingen, die zwart kan gebruiken voor zijn aanval. Kijk eens naar

Lf5. Die kijkt helemaal tot naast de koning, zodat die niet veilig in het hoekje kan kruipen. Dan Tc8. Die kijkt in de richting van de witte koning. "Maar er staan toch drie stukken tussen?", hoor ik je vragen. Dat valt tegen! Als het zwarte paard van c5 weggaat en ook een van die witte stukken, staat het overgebleven witte stuk ineens gepend! Dan is er nog Pc5. Die zou heel graag naar b3 gaan om mat te geven. Jammer genoeg kan dat niet vanwege Lc4. Zwart vindt nu een prachtige zet, waarmee hij de partij gaat winnen:

1. ... **Dd7-b5!!**

Niet te geloven! Weer komt de dame vervelend doen. Maar op een andere manier dan bij Anderssen. Daar moest ze geslagen worden. Hier mag dat juist niet! Als wit met de loper de dame slaat, kijkt hij niet meer naar b3. Als wit met het paard slaat, dan staat de loper weergepend. In allebei de gevallen komt dan Pc5-b3#! Een andere verrassing: de dame dreigt mat te geven op b2! Daarom speelt wit

2. **Td1-d2**

Volgende truc:

2. ... **Pa4xc3!**

Ook nu kan wit op twee manieren terugslaan, met de pion of met de dame.

3. **b2xc3**   **Db5-b1#**

Td2 staat zijn koning in de weg!

b) 3. **Dd4xc3**   **Pc5-b3+**

4. **Lc4xb3**   **Tc8xc3**

Dame kwijt!

Voor het slotje heb ik een stelling gekozen, die ik zag

bij het jeugdtoernooi van BSV, op 14 oktober.

Zwart onderschatte de kansen van wit een beetje, deed een verkeerde zet en na een tijdje werden zijn pionnen opgepeuzeld. Jammer, want dat was echt niet nodig geweest. We gaan nu het diagram even goed bekijken - vooral de verschillen tussen wit en zwart - en zien het volgende:

- beide partijen hebben koning en dame.

- beide partijen hebben pionnen, maar daar zit het verschil!

- wit heeft twee groepjes van 2 pionnen, een eindje uit elkaar.

- zwart heeft 5 pionnen, keurig op lijnen naast elkaar.

De pionnen zorgen ervoor, dat zwart beter staat:

- hij heeft 1 pion meer.

- pionnen naast elkaar helpen elkaar beter.

Als je dit weet kun je een plannetje maken. Wanneer je in materiaal voor staat, is het vaak een goed idee om stukken af te ruilen. In deze stelling is wit 's gemeenste wapen de dame. Na dameruil heeft zwart 1 pion meer. Als hij dan ook nog een paar pion-

nen kan ruilen, kan hij proberen die pluspion te laten promoveren. Lukt dat niet, dan heeft hij altijd nog remise en dat is beter dan verliezen. We gaan nu een trucje gebruiken, dat ik in de vorige Minorpromotie heb laten zien (blz. 9, middelste kolom): met de dame tegelijk de koning en de dame aanvallen!

1. ...   **Df2-f4+**

2. **Dg4xf4**   **e5xf4**

In een eindspel moet de koning naar voren, maar de witte kan dat alleen maar via een omweg!

3. **Kh2-g1**   **g7-g5**

4. **Kg1-f2**   **f6-f5**

5. **Kf2-f3**   **Ke7-f6**

De koning kan nu alleen maar achteruit.

6. **Kf3-e2**   **g5-g4**

De witte koning kan niet vooruit maar de zwarte wel. Bovendien lokt zwart een pionnenruil uit, om daarna met de koning vooruit te gaan. Er zijn nog meer mogelijkheden, maar dat valt buiten de bedoeling van dit artikel. Probeer het zelf maar eens uit te spelen.

Dat was het weer, tot de volgende keer!

NK rapid in Eindhoven

Eindhoven was de plaats van handeling voor het Nederlands kampioenschap rapid. Met veel deelnemers en vrijwilligers werd het toernooi een daverend succes. Er werd gestreden in tien groepen. Sommige van deze groepen waren samengevoegd, maar voor elk geboortjaar was er een kampioen. Voor de provincie Noord-Brabant waren er maar liefst zes kampioenen te tellen. Op deze twee pagina's een handig overzicht.

Onder 25

1. Guus Bollen	$8\frac{1}{2}$
2. Stefan Colijn	$6\frac{1}{2}$
3. Thomas Beerdsen	$6\frac{1}{2}$
4. Rik de Wilde	$5\frac{1}{2}$
5. Willem van den Brink	$5\frac{1}{2}$
6. Thijs Laarhoven	5
7. Lisa Hortensius	3
8. Rick van der Pluijm	$2\frac{1}{2}$
9. André van der Graaf	1
10. Mark Beijen	1
10 deelnemers	

Groep 1992-1994

1. Bart von Meijenfeldt	$7\frac{1}{2}$
2. Kambiz Sekandar	$6\frac{1}{2}$
3. Vincent Blom	$6\frac{1}{2}$
4. Elwin van der Auweraert	6
5. Henk-Jan Evengroen	6
6. Evie Warmelink	6
7. Milan Mostertman	$5\frac{1}{2}$
8. Mees van Osch	5
9. Robin Bos	5
10. Ricardo Klepke	5
26 deelnemers	

Groep 1995-1996

1. Jan van Overdam	$7\frac{1}{2}$
2. Zyon Kollen	7
3. Julian van Overdam	7
4. Noud Lentjes	$6\frac{1}{2}$
5. Rosa Ratsma	6
6. Arjan Dwarshuis	$5\frac{1}{2}$
7. Daniël Zevenhuizen	5
8. Bernard Evengroen	5
9. Peter Gerlagh	$4\frac{1}{2}$
10. Steven de Wilde	$4\frac{1}{2}$
23 deelnemers	

Groep 1997-1998

1. Lars Vereggen	$8\frac{1}{2}$
2. Thomas Mollema	7
3. Colin Stolwijk	7
4. Rik Roelofs	$6\frac{1}{2}$
5. Dave Looijer	6
6. Alexander Polak	6
7. Mischa Senders	$5\frac{1}{2}$
8. Sourav Bhattacharjee	$5\frac{1}{2}$
9. Alik Tikranian	$5\frac{1}{2}$
10. Jip Damen	5
33 deelnemers	

Nederlands kampioenen (samengevoegde groepen):

1992: Vincent Blom

1993: Henk-Jan Evengroen

1994: Bart von Meijenfeldt

1995: Zyon Kollen

1996: Jan van Overdam

1997: Lars Vereggen

1998: Alik Tikranian

Groep 1999

1. Joris Gerlagh	8
2. Maaïke Keetman	7 $\frac{1}{2}$
3. Rolf Corstjens	6
4. Reinier Luiten	6
5. Melchior Hillenkamp	6
6. Lena de Kraker	5
7. Tom Berkelmans	5
8. Adrian Mensing	4 $\frac{1}{2}$
9. Wang Yang	4 $\frac{1}{2}$
10. Ricky Schaap	4 $\frac{1}{2}$
20 deelnemers	

Groep 2000

1. Max Warmerdam	8
2. Sang Nguyen	7
3. Joost Jan Pannebakker	6 $\frac{1}{2}$
4. Bart Dubbeldam	6
5. Geert van Hoorn	6
6. Cheryl Looijer	6
7. Andrew Mensing	6
8. Floris Brouwer	6
9. Dimitrios Loutragotis	5 $\frac{1}{2}$
10. Arne Pols	5 $\frac{1}{2}$
31 deelnemers	

Groep 2001

1. Luuk Baselmans	8
2. Alexander Janse	7 $\frac{1}{2}$
3. Tyro Bekedam	6 $\frac{1}{2}$
4. Kevin Nguyen	6 $\frac{1}{2}$
5. Robin Reichardt	6
6. Jorik Klein	6
7. Lorena Kalkman	6
8. Wiggert Pols	5 $\frac{1}{2}$
9. Tomas Steenman	5 $\frac{1}{2}$
10. Ting Ting Lu	5
30 deelnemers	

Groep 2002

1. Mick van Randwijk	7 $\frac{1}{2}$
2. Liam Vrolijk	7
3. Sam van Dongen	6 $\frac{1}{2}$
4. Joppe Kroon	6
5. Tom van 't Hoff	6
6. Wolf Mestrom	6
7. Derk Kouwenhoven	6
8. Charlie Tang	5 $\frac{1}{2}$
9. Gabriël Tristan Krouwel	5 $\frac{1}{2}$
10. Paris Loutragotis	5
29 deelnemers	

Groep 2003

1. Jonas Hilwerda	8 $\frac{1}{2}$
2. Maarten Hoeneveld	7
3. Tycho Bruggink	6 $\frac{1}{2}$
4. Ivan Kroetkov	6 $\frac{1}{2}$
5. Gilian Honkoop	6
6. Tommy Tran	5 $\frac{1}{2}$
7. Michiel Terwee	5 $\frac{1}{2}$
8. Sebastiaan Janse	5 $\frac{1}{2}$
9. Hans Niemann	5
10. Rembrandt Bruil	5
28 deelnemers	

Groep 2004

1. Siem van Dael	9
2. Everett Smith	7
3. Lucas Nguyen	6 $\frac{1}{2}$
4. Yacoub van der Heyden	6
5. Luuk van Steenoven	5 $\frac{1}{2}$
6. Daan Baselmans	5 $\frac{1}{2}$
7. Li Qin Lu	5
8. Victor Muntean	5
9. Jochanan Alberts	5
10. Circe Janse	5
22 deelnemers	

Wie is deze grootmeester?

Raad wie de grootmeester is in onderstaand verhaal. In dit eerste stuk gaat het over de jonge jaren van deze grootmeester. In de volgende Minorpromotie lees je wie hij is, nu hij volwassen is. Maar misschien kun je er nu al achter komen wie dit is. Tip: Let goed op de omschrijvingen!

Het is 2004.

Bij een toernooi in Reykjavic (IJsland) wordt het publiek verwelkomd met pianomuziek, een rustgevend stuk van Mozart.

Zodra de laatste noot is gespeeld, heerst er complete stilte in de zaal. Niet veel later zijn alle ogen op hem gericht. De spanning stijgt wanneer hij plaatsneemt achter het schaakbord. Zijn tegenstander is er nog niet. Zowel hij als het publiek wachten ongeduldig op de man, die straks aan de andere kant van het bord plaats zal nemen.

Een half uur later treedt deze de zaal binnen. Verbaasd kijkt de man neer op zijn tegenstander, neemt plaats en schudt hem de hand. Toeschouwers staan achter linten, waar ze allemaal proberen om een blik op te vangen van het spektakel. Na een tijdje is de volgende stelling tot stand gekomen:

??? - Gary Kasparov

Niemand minder dan Gary Kasparov speelt met de zwarte stukken! Maar wie is zijn geheimzinnige tegenstander, die op dit moment een pion voor staat?

De jongen wrijft zo nu en dan zenuwachtig door zijn blonde haar. Tijdens de partij loopt hij zelfs een keer weg. Toch is het op den duur een race tegen de klok, waarna uiteindelijk de volgende eindstelling ontstaat:

??? - Gary Kasparov

De jonge speler met de witte stukken heeft niet zoveel tijd meer en moet uiteindelijk zijn pion voorsprong afgeven. Toch is het eindresultaat een sensatie. Het is remise en dat is ongekend! Het publiek juicht en is verbaasd over deze onverwachte prestatie. Van deze jongen gaan we nog veel horen!

Heb jij enig idee wie dit is? In het verhaal is hij nog geen grootmeester, maar wel internationaal meester. In datzelfde jaar is hij grootmeester geworden.

Succes!

Dame tegen licht stuk

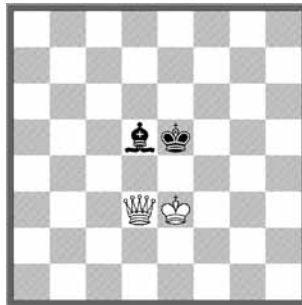

Oliver de Hert

We besteden in het jeugdschaak veel aandacht aan het mat zetten van de koning als deze alleen is overgebleven. Toevallig heb ik pas mijn leerlingen van Stap 2 het mat zetten van koning en toren tegen koning geleerd. Dit is een stuk lastiger dan het mat zetten van koning en dame tegen koning (zie ook Minorpromoties 23 en 25). Maar stel, dat de koning een laatste stuk bij zich heeft? Dan wordt een prachtig gebied van de eindspeltheorie aangeboord! In het bijzonder spreken we over wat de Engelsen "pawnless endings" noemen. Pionloze

eindspelen. Waar spreken we over? Laten we beginnen met de dame. Dan is er dame tegen loper, dame tegen paard en dame tegen toren. Ook dame tegen dame, want dit eindspel is zeker niet altijd remise! In het geval van de toren wordt bedoeld: toren tegen loper of toren tegen paard. Klassiekers van toren tegen paard zijn bijvoorbeeld: Neumann-Steinitz, Baden-Baden 1870 of de geschriften van Al-Adli uit 1257 reeds!! Maar ik stel voor dat we eerst gaan kijken naar dame tegen loper.

Chekhover 1962

Chekhover was een collega en tijdgenoot van Yuri Averbakh, die de prachtige reeks "Comprehensive chess en-

dings" heeft geschreven. In deel 3 van deze reeks geeft hij de volgende variant: 1.Db5 Kd6 2.Kd4 Le6 3.Db6+ Ke7 4.Ke5 Lf7 5.Dd6+ Ke8 6.Kf6 en mat op e7. Door middel van penning (1.Db5) en dubbele aanval (2.Kd4) wordt de zwarte koning naar de rand gedreven. Na 5.Dd6+ is mat in twee al niet meer te voorkomen.

Een dame kan zetten als een toren en een loper. Maar eigenlijk moet je zeggen, dat een dame kan doen als een toren en beide lopers. Wit snijdt als een mes door de bo-ter, omdat zwart alleen de witte velden heeft. Dat zie je na 5.Dd6+ en 6.Kf6. Je zou in principe de winstvoering dus ook kunnen voeren door op de

zwarte velden te blijven. Door de dubbele aanval op de loper komt wat steeds verder. Maar wat als de loper verder weg is?

Na: **1.Ke3 Lf7 2.Dc5+ Ke6 3.Kf4** (over een zwart veld) **Kd7 4.Ke5** zien we dat de loper niet veel velden meer heeft. **4...Lb3** dan **5.Db5+** of **4...La2 5.Da7+** waardoor een andere kant van de winstvoering naar voren komt: de verovering van de loper. Zwart speelt iets als: **4...Lh5 5.Dd6+ Kc8 6.De7 Lg4 7.Kd6 Kb8 8.Kc6 Lf3+ 9.Kb6 Lc6 10.Dd8** mat. Het is opvallend hoe zwart mat gaat. Net alsof de loper er niet bij is. Dat is ook de conclusie van Chekhover.

Van een ander kaliber is het eindspel dame tegen paard. Vooral in tijdnood wordt dit nog al eens remise door een dubbele aanval van het paard. Bij voldoende tijd is het niet al te moeilijk om de winstgang rustig op het bord te brengen. De koning wordt naar de rand gedreven en het paard kan daar niet veel aan doen.

Laat ons de volgende stelling eens uitspelen.

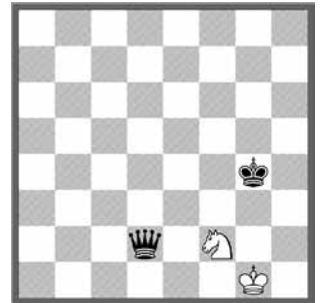
Berger 1922

1.Kb2 Kd5 2.Kc3 Pe4+ 3.Kd3 de koning verbetert zijn positie, ondanks de vervelende schaakjes van het paard **3...Pc5+ 4.Ke3 Pe6** het paard moet in de buurt blijven van zijn koning, anders gaat het verloren. In dit geval zelfs simpel na **4...Pa4?** door **5.Db3+**. Nu speelt wit: **5.Df5+** en geeft zwart geen keuze, een beweging die we vaker gaan zien. **5...Kd6 6.Ke4 Pc5+** weer die vervelende schaakjes, maar wit kan er telkens weer uitlopen **7.Kd4 Pe6+** **8.Kc4 Pc7 9.Dc5+** weer die dwingende damezet! **9...Kd7 10.Db6 Pe6 11.Kd5 Pc7+ 12.Ke5** loopt weer uit het schaak **12...Pe8** de beste zet **13.De6+** je kan spreken van een pa-

troon. Weer komt die vervelende damezet, die de koning teruggedrijft. **13...Kd8 14.Df7** en deze zet lijkt weer op de zet **10.Db6 14...Pc7 15.Kd6** dreigt mat op d7 **15...Pb5+ 16.Kc5 Pc7** of **16...Pa3 17.Kc6 17.Kc6** en mat in 1.

Deze techniek is duidelijk pittiger dan dame tegen loper, maar is nog niets in vergelijking met de theorie, die er is over het eindspel dame tegen toren. Een onderwerp voor een volgende Minor. Ik wil nu graag afsluiten met een kleine quizvraag.

Zwart is aan zet in deze stelling. Maar wat gebeurt er? Zijn tijd is op, zijn vlag is gevallen zegen we dan. Wat is de uitslag van deze partij? Antwoord in de volgende Minor.

Effe checken

Naam:
Albert Jan Blank
KNSB-rating:
1851
Geboortedatum:
14 augustus 1962
Geboorteplaats:
Soerendonk
Club:
SV Gardé

Hoe raakte je geïnteresseerd in het schaken?

Ik leerde de regels op de basisschool. Maar daar heb ik toen niets mee gedaan. Pas op mijn 18e ben ik serieus in het schaken gedoken. Ik begon met het boek "Jeugdschaak" van Berry Withuis. Toen

In deze rubriek hebben we jullie telkens kennis laten maken met een Brabantse jeugdschaker. Maar dit seizoen gaan we iets anders doen. We gaan kijken naar de mensen, die onze jeugd in de loop der jaren gebracht hebben waar ze nu zijn. In deze Minor aandacht voor **Albert Jan Blank**

was er nog geen Stapenmethode. Er werd toen gewerkt met het Pionnen- Toren- en Koningsdiploma.

Heb je die gehaald?

Nee, ik was al snel veel verder, dus dat hoefde niet. Na "Jeugdschaak" volgde "Juniorenschaak", een waardig en pittig vervolg en ook een goede voorbereiding op het clubschaak.

Hoe kwam je op de club?

Ik ging mee met een vriend. Ik was 18 en mijn eerste club was SV Gardé.

Heb je nog bij andere clubs gespeeld?

Ja, ik heb ook gespeeld bij ESV (Eindhoven) en

Bastion (Mierlo-Hout). Maar mijn hart ligt bij SV Gardé.

Studeren werd gecombineerd met schaken, hoe ging dat?

Allereerst wil ik benadrukken dat je je studie niet moet verwaarlozen door het schaken. Er zijn maar weinig spelers, die royaal van het schaken kunnen leven. Als je dat kunt, dan is het een ander verhaal. Zelf heb ik mijn studie niet echt verwaarloosd, maar ik verslond wel boek na boek. Ik vond het geweldig om naar Eindhoven te gaan en daar bij boekhandel "de Slegte" mijn schaakershart te verwarmen.

Je was 18, toen je voor het eerst op een club kwam. Maar je was ook

snel betrokken bij het jeugdschaak?

Ja, ik heb eigenlijk alle functies wel een keer gehad. In 1980 vrijwel direct jeugdleader. Tijdens mijn studie aan de HTS ook druk bezig met jeugdschaak. En al snel breidde zich dat uit naar de NBSB, district de Kempen. Allerlei werk als het organiseren van trainingen, de GP, Kempencup, NK rapid, PK te Kaatsheuvel. Letterlijk te veel om op te noemen, als ik er zo over nadenk. Momenteel doe ik bij Gardé de interne competitie voor de volwassenen en is Coen Winters de jeugdleader.

Coen Winters is ook een drijvende kracht in het Brabantse jeugdschaak.

Jazeker, Coen heeft enorm veel gedaan en hij doet dit trouwens nog steeds!

Ik vraag het de jeugdschakers in deze rubriek ook altijd: heb je een favoriet toernooi?

Mijn favoriete toernooi ooit is toch wel het officiële Brabantse kampioenschap, de PK te Boxtel. Nog in de tijd, dat je je moest plaatsen voor het toernooi. Dat gebeurde in het regionale district. Ikspeelde toen in een erg sterk veld. Dat staat me nog erg goed bij.

Nuwe toch bezig zijn met jeugdvrage: wie is jouw schaakidool?

Ja, toevallig heb ik die. Het is Victor Kortsjnoi.

Victor, die hoor ik niet vaak! Hoe kom je bij Kortsjnoi? Hij is nu niet meteen de meest vriendelijke man.

(lacht) Het komt door het Frans.

Dat is mijn lievelingsopening. Kortsjnoi is daar een groot kenner en innovator van.

Word je in het Frans nog wel verrast? Bijvoorbeeld door het "Diemer-Duhm gambiet" (1.e4 e6 2.d4 d5 3.c4) of de "Labourdonnais variant" (1.e4 e6 2.f4)?

Nee, die varianten kom ik niet vaak tegen.

Even terugkomend op Kortsjnoi. Heb je hem weleens ontmoet?

Ik ben vaak naar het Interpolis toernooi in Tilburg gegaan en daar was Kortsjnoi vaak van de partij. Maar ik heb hem nooit gesproken, als je dat bedoeld. Wel werden er door de verenigingen in de buurt van Tilburg simultaans geregeld. Zo is Ljubojevic tweemaal bij ons op Gardé een simultaan komen doen. Ook Donner is geweest. De deelnemers aan het Interpolis toernooi waren toen de beste schakers van de wereld, een hele beleving om daar eens tegen te spelen.

Albert Jan, ik wil je bedanken voor dit interview.

Graag gedaan, en succes verder met de Minorpromotie!

Oplossingen Hertenspingsels

Het leuke aan de opgaven van de vorige Minor is dat ze afkomstig zijn uit echte partijen. En de schakers, die voor al dat moois hebben gezorgd, zijn niet per se grootmeesters. Ik zal voor de aardigheid hun namen en de plaats van handeling vermelden. De bovenste drie opgaven waren mat in één, de onderste drie waren mat in twee. Ze waren niet zo heel moeilijk. Je hebt ze vast allemaal kunnen oplossen.

Diagram 1 (linksboven). **M. Horvath - K. Horvath** Hongaars team kamp. 2003-4, mat in 1 door: **1.Le8#**

Diagram 2 (midden boven). **G. Jones - P. Short**

Bunratty 2009, mat in 1 door: **1.Tc8#** Het lijkt geen mat door de looper op b7, maar die staat gepend!

Diagram 3 (rechtsboven). **Gombocz - Dolnik** Hongaars team kamp. 2003-4, mat in 1 door: **1.f4#** Ook hier een penning als motief. Pion e5 staat gepend, waardoor het mat mogelijk is.

Diagram 4 (linksonder). **I. Kosov - V. Ni Orsha** 2008, mat in 3 door: **1.Da8+ Tb8 2.Dxb8+ Kd7 3.Pc5#** Het tussenplaatsen van de toren op b8 stelt het mat uit met één zet, maar eigenlijk telt deze zet niet mee. De zet draagt niets bij

aan de verdediging. Dit is dus eigenlijk een mat in 2 stelling.

Diagram 5 (midden onder). Eeneindspelstelling uit de partij **Langheinrich - H. Poetsch** Duits team kamp. 2007-8, mat in 2 door: **1.Th8+ Kf7 2.g6#**

Diagram 6 (rechtsonder). **J. Bolbochan - Pachman** Moskou 1956. De moeilijkste opgave. Mat in 2 door: **1.Dxf7+ Kxf7 [1...Kh8 dan kan 2.Dg7# of 2.Lg7#] 2.Lxe6#** Ludek Pachman (geboren 11-5-1924, gestorven 6-3-2003) was wel een grootmeester!

Oplossing Minorpromotieopgave

1.h7 (promotie dreigt, zwart kan alleen maar schaak geven) 1...Tb5+ 2.Kc7 Tc5+ 3.Kd7 (wit moet op zijn hoede zijn, na: 3.Kd6 Tc8 4.Pe4 Th8 5.Pf6 Kg5 6.Ke5 h4 wint zwart) 3...Td5+ (wat anders?) 4.Ke7 Te5+ 5.Kf7 Tf5+ 6.Kg7 Tg5+ (ik zou

zelf voor 6...Txf2 7.h8D kiezen, maar technisch is de zaak verloren. Voor de componist is dat genoeg) 7.Kf6 Tg8!! 8.hxg8L!! Na hxg8D en T is het pat en na 8.hxg8P Kg3 9.Pe4+ Kg2 10.Pe7 h4 is het ook remise. De h-pion wordt niet op tijd geblokkeerd!

In de eindstelling (dus na 8.hxg8L) zal de zwarte h-pion verloren gaan en geeft wit mat met looper en paard. Niet iedereen kan dit, maar nogmaals, dat telt niet voor de juistheid van de compositie.

Jeugdkalender

Januari

5 en 6	PK E en Snelschaakkampioenschappen in Kaatsheuvel
6	KNSB Stertrainingen 6
13	Schoolschaak voorronden
20	District Grandprix 4
27	Höllekes toernooi in Steensel

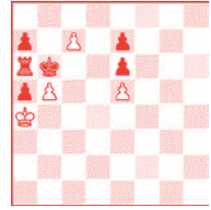
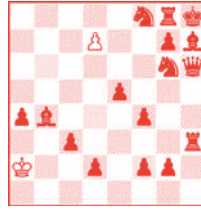
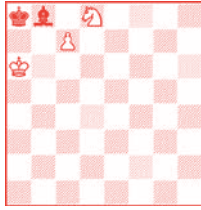
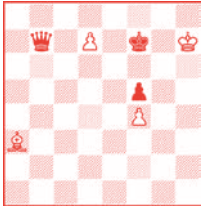
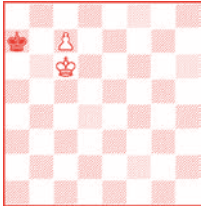
Februari

3	BC3 LBV Jeugdtoernooi in Roosendaal
8	Slim NK Schoolschaak VO, kwalificatie 1
15	Slim NK Schoolschaak VO, kwalificatie 2
17	District Grandprix 5 en KNSB Stertrainingen 7
24	NBSB ACDE-teams, 1e speelronde

Maart

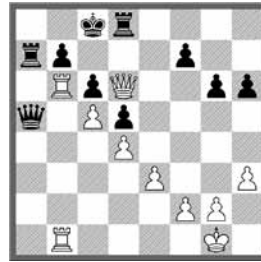
3	BC4 Het Staunton Jeugdtoernooi in Etten-Leur
8	Slim NK Schoolschaak VO, kwalificatie 3
10	District Grandprix 6 en KNSB Stertrainingen 8
15	Slim NK Schoolschaak VO, kwalificatie 4
17	BC5 Dubbelschaak in Boxtel
24	Finale Basis Onderwijs en VO I, VO II, in Oosterhout
29 en 30	NK Jeugd E in Waalwijk

Als je nog geen abonnee bent van Minorpromotie, kun je dat worden. Minorpromotie komt vier keer per seizoen uit en er hoort een website bij: www.minorpromotie.nbsb.org. Op de website vind je alle informatie over het abonnement, de kosten, de jeugdactiviteiten van de NBSB en nog veel meer. Heb je geen internet of kun je het antwoord op je vragen niet vinden, neem dan contact op met Maikel Bloks, Heschepad 81, 5341GS Oss, 06-57108435, E-mail: macbloks@home.nl

Herfstdip

Het is wel leuk om terug in Nederland te zijn, maar de herfst maakt me zo somber. Ik heb veel liever de winter met een flink paksneeuw. Of de zomer! Heerlijk door de bossen banjeren op een snikhete dag. Het kan me niet warm genoeg zijn. Lekker zwemmen. Je snapt wel dat ik nog erg lang moet wachten! Nog heel wat nachtjes slapen voor het zomer is. Maar wat me altijd weer opknapt is het schaakspel. Hoe depri ik ook ben, een mooie partij of wat schaakstudie is voor mij het beste medicijn. Ik kom dan ook net terug van de dokter en hij heeft me een receptje meegegeven: eenmaal daags zes matopgaven. Wit aan zet geeft in alle opgaven mat in twee.

Herfstdip